

Федорова Марина Анатоліївна
зав.відділу краєзнавства Полтавської ОУНБ
імені І.П. Котляревського
(м. Полтава)

ОСОБИСТІ КНИЖКОВІ КОЛЕКЦІЇ У ФОНДІ ВІДДІЛУ КРАЄЗНАВСТВА ПОЛТАВСЬКОЇ ОУНБ ІМ. І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

У статті охарактеризовано книжкові колекції видатних полтавців (П. Ротача, В. Жук, А. Паїшка, В. Волоскова, І. Галіна), які зберігаються у фонді Полтавської наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського.

Ключові слова: книжкові колекції, бібліотека, бібліофільство, дарчі написи, автографи, екслібриси, каталоги, Петро Ротач, Валерій Волосков, Шафа Волоскова, Віра Жук, Ілля Галін, Андрій Паїшко.

Протягом останніх десятиліть особисті книжкові колекції та особові фонди діячів науки і культури, що зберігаються в бібліотеках і архівах України, привертають увагу дослідників. Особисту бібліотеку науковця розглядають як пам'ятку культури тасвоєріднийісторичний архівдоби, уякувінпрацював. Ці книжкові колекції розповідають нам про околонауковихзацікавленьученоготагеографіюйогонауковихзв'язків. В той же час приватні книжкові зібрання є джерельною базою для науковців різних галузей знань. Серед основних дослідників книжкових колекцій можна виділити істориків, книгознавців, бібліотекознавців, філологів, мистецтвознавців, музейників, краєзнавців. Пропонуємо ознайомитися з книжковими колекціями, що зберігаються у відділі краєзнавства Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського, які свого часу подарували видатні земляки – літературознавець та енциклопедист Петро Ротач, краєзнавець Валерій Волосков, історик та архівіст Віра Жук, поет Андрій Паїшко, актор Ілля Галін.

Значною за обсягом та вагомою за інформативністю є бібліотека Петра Петровича Ротача (1925–2007) – відомого письменника та літературознавця. Чи не вперше у радянських наукових часописах він підняв із небуття гроно імен полтавських істориків І. Ф. Павловського, Л. В. Падалку, П. І. Бодяньського, В. О. Щепотьєва та багатьох інших. Головним об'єктом його численних літературознавчих зацікавлень був Тарас Шевченко [1, С. 11]. Свою бібліотеку Петро Ротач передавав до відділу краєзнавства власноруч у кілька етапів: 1993, 1994, 1995, 1996

р. Остаточню колекцію сформовано у 2003 році. До книжок додавався друкований список, у якому крім бібліографічного опису, вказувалося на наявність дарчого напису, екслібрису та різних приміток. Вона складається із 668 книг з різних галузей знань – філософія, історія, культура, релігія, освіта, мистецтво, літературознавство, бібліотекознавство та художня література. До неї увійшли авторські примірники газет та журналів [2, С. 5].

Спробуємо дослідити деякі видання. Серед найстаріших книжок зберігся двотомник Г. Бічер-Стоу «Хижина дяди Тома», надрукована у Санкт-Петербурзькому видавництві Суворіна у 1899 році. На титульному листі – печатка Константин Николаевич ЧАПЛИНЪ. На форзаці виведено літери – Ч. Г. К. 25.Х.46. Цей двотомник потрапив до бібліотеки Петра Ротача у 1947 році, про що свідчить напис олівцем на форзаці у кінці книжки: «Після мого від'їзду з села книжечку оберігав мій батько Петро Федотович Ротач. Потім вона опинилась у Полтаві. Але хочеться її повернути в рідні місця. Я придбав її в 1947 р. в Сильченковому [село Талалаївського р-ну Чернігівської обл.] в Кисника... 27.ІІІ.90». У кінці книжки (Т.1) над змістом написана адреса «Сумская область Талалаївський район Село Слобидка» і підпис. На наступній сторінці Петро Петрович написав: «Це розпис Володі Безпальчого. Давно нема в живих мого друга. Все, все пам'ятається, мовби воно було вчора... і все таке дороге! 15.Х.86» [3, С. 128].

Цікавою є історія колекційної книжки О. Грибодова «Горе от ума» (С.-Пб., 1874) з передмовою Ів. Гарусова. Декілька перших і останніх сторінок не збереглося. На форзаці впоперек напис – «1960. 6 школа. З макулатури». На наступній сторінці Ротач зазначив: «Ця книга слугувала мені в роботі в заочній школі та інституті». На авантитулі – витримки (написані від руки П. Р.) із статті П. Краснова «Предназначенная пережить», надрукована у другому номері журналу «В мире книг» за 1975 рік: «Большой вред комедии нанесло издание под редакцией Гарусова... Сто двадцать девять стихов, включенных в это издание, не были грибодовскими, и все же на протяжении последних сорока лет приписывались автору «Горя от ума». Извращали смысл комедии и комментарии Гарусова...».

Серед найстаріших книжок зберігаються декілька, придбаних Петром Петровичем з бібліотеки Корженевського - оповідання О. Купріна «Ночная смѣна» (Ростов-на-Дону, 1904), збірка оповідань «Только часѣ» (Ростов-на-Дону, 1903) та «Пѣсни Труда» (Ростов-на-Дону, 1903). До них прикріплені клаптики цупкого паперу з написом: «Кобеляки. Придбав 7.IX.1974. П. Р. Із бібліотеки Корженевського-Кобеляки».

Є в бібліотеці Ротача книжка з оповіданнями Пилипа Капельгородського. Цікавим для дослідників буде напис В. Зінковського на форзаці: «Имя Филиппа Осиповича для меня – особая, глубокая память. Он, по-настоящему, был моим первым школьным учителем и примером молодого, воодушевленного общественного деятеля. А потом – его жизнь, написанное им, которое он мне высылал, встречи и откровенные разговоры – оставили, доверили мне много о его деятельной, чуткой, а поэтому и сложной, много пережившей натуре. 21. II-1967 г. Майкоп. 25 л. со дня смерти Ф. О.».

У 1942 році Петра Ротача забирають до Німеччини як остарбайтера. Нелегку долю літературознавця розділив політв'язень 1947-1953 рр. Михайло Григорович Іванченко. «Побратимові по невільницькій остарбайтерській поезії дорогому Петрові Петровичу Ротачу на добру згадку щиро Михайло Іванченко. 20 липня 1993 р. с. Гусакове на Звенигордщині» - написав він на збірці невільничої поезії України «З облого ночі» (К., 1993).

Дарчі написи на книжках визначають коло спілкування Петра Ротача та є першоджерелом з дослідження наукової і творчої діяльності письменника. Багато видань з колекції містять автографи літературознавців, мовознавців, мистецтвознавців, журналістів, письменників та поетів.

Подібність долі поєднала на цілих 30 літ «цих двох мужніх і красивих людей» - Феодосія Рогового і Петра Ротача [4]. Особливо гаряче Петро Ротач сприйняв вихід роману Ф. Рогового «Свято останнього млива» У листі до Феодосія Рогового від 31 жовтня 1982 року читаємо: «Доброго здоров'я, Феодосію Кириловичу! Не можу не написати тобі кілька слів після того, як прочитав «Свято останнього млива». Скажу коротко: молодець ти!...Ну а мова – це окрема стаття. Я напідкреслював у книзі чимало слів, які чую вперше, чимало новотворів, до яких не висловиш претензій: зрозумілі, свіжі, красиві. Мова ллється плавно, як лилася колись вода Сули. Ти й філософ, я підкреслив не один «крилатий вислів»... П. С. І все-таки я хочу, щоб книжка твоя була в мене з автографом...»[4]. Феодосій Кирилович прохання виконав. Він подарував свою книжку письменнику, але у перекладі російською - «Праздник последнего помола» - з дарчим написом «Нам би в житті більше ласки. Та довір'я. І Тобі також, Петре Петровичу. Автор». На звороті титульної сторінки Петро Ротач, ніби на підтвердження своїх слів у листі, написав: «Одне з достоїнств роману - мова. В перекладі втрачено первозданну красу і принадність. 11.08.87».

Збереглися у книжковій колекції Петра Петровича літературознавчі та мовознавчі праці. Бібліографічною рідкістю є книга Миколи Наконечного «Українська мова»: програма-конспект (Х., 1929). У

вступному слові зазначено, що цю програму складено на завдання УкрЛікНеп'у Головополітосвіти Н. К. О. Її призначення – дати деталізовану програму з української мови для вчителів трудшкіл, політосвіти та ін. Містить дарчий напис: «Дорогому учителеві, великоповажному Іванові Федотовичеві Рибаківу від урядного автора. 25/І 29 р.».

Значну цінність становлять книжки Василя Ващенко «Словник полтавських говорів» (Х., 1960) та «Полтавські говори (Х., 1957)», в яких подано науковий опис сучасних полтавських говорів та шляхи їх дослідження. На титульній сторінці першої книги – автограф Ващенко і напис «Не забуду ніколи про Полтавщину», а на форзаці рукою Петра Ротача написано «Шкода, що я не записував чужих слів, особливо [...] слова, які чув у дитинстві в С. і які [...] забулись (а може там уже й зникли)». Друга книга також містить дарчий напис «Вельмишановному Петрові Петровичу Ротачу від автора. 26.Х.77».

Дружні стосунки пов'язували нашого земляка з літературознавцем, письменником, журналістом Леонідом Большаковим. На книзі Л. Большакова «Нет ничего дороже» (Х., 1979) напис: «Петру Петровичу Ротачу в пополнение его «большаковианы». Жму руку. 22IV79». Усього в колекції Ротача збереглося 11 книг Л. Большакова з автографами.

Віршований дарчий напис від полтавського письменника Федора Гаріна зустрічаємо на його книзі поезій «Над Ворсклою» (К., 1953) – «Петру Ротачу. Тому, хто пише сам вірші, Дарую книгу від душі. Федір Гарін 10.XI. 1953 р. Полтава». Невеличка за форматом книжка цього ж автора «Троянди й метал» (Х., 1967) має напис, який влучно характеризує тяжку подвижницьку працю письменника: «Щиро шановному Петру Ротачу, що зробив подвиг на важкій ниві літератури: словник полтавських письменників. І сам – поет, якому свого часу бурхливо плескав Київ. З дружнім – Федір Гарін. 26.V-68 р.».

Поет Андрій Страшко на своїй збірочці поезій «Де Ворскла хлюпоче» (К., 1957) написав віршоване побажання:

Цю книжечку маленьку
З повагою, Петре, дарую
В надії, що скоро
Про вихід твоєї почую.
30.I.1958 р.

Від письменника Юрія Дмитренка зберігся наступний запис: «Шановному Петрові Петровичу від автора з побажанням добра і гараздів на тяжкому літературному полі».

Поет Микола Петренко залишив дарчий напис «Петрові Ротачу – не знаю, чи ти співучий чоловік, але хай у тебе буде і збірка моїх пісень». 28.4.94. (кн. «У терновий вінок героям» (1994)).

Є в колекції Петра Ротача збірник науково-популярних нарисів письменника та краєзнавця Михайла Іванченка «Дивосвіт прадавніх слов'ян» (К., 1991), це перша книжка письменника. На ній дарчий напис: «Дорогому Петрові Петровичу Ротачу на згадку про наші юнацькі тернисті шляхи до Музи, на добро широко Михайло Іванченко. с. Гусакове на Звенигородщині 4 червня 1991 р.». У книзі зберігся лист до Петра Ротача: «Дорогий Петре Петровичу! Ось і вийшло в світ оце моє «євангеліє від Михайла». Хотілось би знати Вашу думку про книжечку. А також діждатися навзаєм і Вашої книги. Хай Вам щастить! Мих. Іванченко».

Краєзнавець, педагог, один із фундаторів історичного краєзнавства Черкащини – Михайло Пономаренко – залишив свій автограф на першому томі повного зібрання творів Григорія Сковороди (К., 1973): «На спогад про спільні мандри на Сковородинських стежках у дні 250-річчя від дня народження великого українця – Петрові Ротачу. Михайло Пономаренко. Златоград на Черкащині. 1.12.1973».

Дарчий напис від поета Олега Головка на збірці «Стежка до рідної хати» (К., 1963) по-своєму характеризує постать нашого земляка: «Великому Полтавському і Всеукраїнському книголюбові та бібліографові Петрові Петровичу Ротачу від автора. 25. IX.68 р. Кременчук».

Фольклорист та мистецтвознавець Володимир Данилейко у книзі про становлення та діяльність Українського народного хору імені Григорія Верьовки «Повість про народний хор» (К., 1970), високо цінуючи думку Петра Ротача, написав: «Погляньте, Петре Петровичу, чи не цвілими, не дай Бог, словами, мовлено про нашу пісню тут? - В. Д.».

Зберігся напис від українського письменника Івана Шаповала на книзі «Взяв би я бандуру» (Дніпропетровськ, 1991): «Дорогому Петру Петровичу Ротачу – щирою добродію від усього серця, від усієї душі. Ця книга вийшла в той час, коли яскраве сонечко засіяло на нашу Україною, яка воістину стала вільною і незламною. Ми служили і будемо служити їй доти, доки б'ється серце в грудях. Щиро Ваш Ів. Шаповал. 14.X.91».

Письменник Федір Кравченко на книзі «Любовь и гнев», присвяченій Т. Г. Шевченку, написав: «А. А. и П. П. Ротач – для пополнения полезной в каждом доме «Шевченкианы...» Москва. 8/VI-70 г». Пройдуть роки і вийде в світ двотомне регіональне енциклопедичне видання «Полтавська Шевченкіана» Петра Петровича Ротача!

Зустрічаються дарчі написи, адресовані дружині Петра Ротача – Аллі Олександрівні, яка багато років працювала науковим співробітником літературного музею І. П. Котляревського: «На добру згадку дорогій Аллі Олександрівні з побажанням успіху в нелегкій науковій

роботі. Від щирого серця. Лідія Охмат м. Полтава 1970 рік» (кн. «Світять театральні зорі» (К., 1970)).

Є в колекції літературознавця рідкісна книга Людвіга Бехштейна «Немецкие сказки» (Вільнюс, 1972) литовською мовою. На примірнику дарчий напис: «Уважаемой Алле Олександровне с надеждой, что она эти сказки будет читать своему сыночку Саше. Lilya, Vilnius, 1972.11.27».

Важливим елементом кожного книжкового зібрання також екслібрисивласникаколекціїтаекслібрисинакнижках, подарованихвласнику. Як справжній бібліофіл Петро Ротач помічав деякі книжки своєї бібліотеки екслібрисами. У його колекції знайдено п'ять художньо зроблених екслібрисів і декілька намальованих ним від руки. Всі екслібриси чорно-білі. На художніх екслібрисах написи «Книгозбірня Петра Ротача», «Книга Петра Ротача». На екслібрисі «Із книг Петра Ротача» на передньому плані зображено Наталку Полтавку, а позаду – полтавський пам'ятник класика української літератури – Івана Петровича Котляревського.

Починаючи з 60-х років ХХ ст., літературознавець прискіплюво збирав та впорядковував відомості про перебування Тараса Шевченка в Полтавській губернії, місця, які він відвідував, людей, з якими спілкувався, про митців і мистецькі колективи, що торкалися шевченківської тематики у своїй творчості. Один з екслібрисів присвячений саме цій темі. Згадаємо, що перший художній шевченківський екслібрис було виконано 1917 року на західноукраїнських землях Оленою Кульчицькою. Перше портретне зображення Шевченка в екслібрисі датоване 1935 роком і належить грузинському художникові Володимирі Цілоسانی.Збагатив екслібрисну шевченкіану і полтавський художник Євген Путря, який на замовлення Петра Ротача створив екслібрис, де зображено портрет Тараса Шевченка, обрамлений написом «Шевченкіана Петра Ротача», під портретом – орач обробляє волами поле і напис «Орися ж ти, моя ниво». Як тут не згадати слова відомого публіциста та літературознавця Євгена Сверстюка: «кожному народові орати свою ниву життя – зі свого краю. І світ відкриє й знайде його на своїй карті тоді, коли нива зорана, зрешена, коли вона зродила дивний, незвичайний плід».

На деяких екслібрисах, намальованих Ротачем від руки, зображено розкрити книжку з написом «Книга П. Ротача» або «Книгозбірня П. Ротача», на інших – сова, яка сидить на книжці, слово «Exlibris» та ініціали «П. Р.».

У колекції краєзнавця є також декілька книжок з екслібрисами дарувальників. Цікавою для книголюбів буде книга В. Кокосова «На

Карийской каторге», видана у Читі 1955 року, яка є бібліографічною рідкістю. Редактор - Євген Дмитрович Петряєв, учений-красзнавець, бібліофіл. На книзі міститься екслібрис Петряєва та дарчий напис: «П. П. Ротачу Примите, дорогой Петр Петрович, на память от составителя эту многострадальную и давно исчезнувшую книгу о людских несчестьях. 4 сент. 1966. Киров на Вятке». До речі, особиста колекція книжок Петряєва визнана книжковою пам'яткою на федеральному рівні.

Привертає увагу невеличка за форматом книжечка «Примор'я» українського поета, перекладача, громадського діяча Якова Гудемчука. Надрукована у Варшаві у 1980 році. На ній екслібрис Якова Гудемчука та прикріплена записка: «Шановний Товаришу! Посилаю Вам нашу нову поетичну ластівку...». Рукою Петра Петровича написано: «Одержано 16.5.80. Полтава».

Від письменника Василя Осокіна Петро Ротач отримав книжку «Жемчужины Подмосковья» (1972), на якій знаходиться екслібрис «Из книг В. Е Осокина» та дарчий напис «Петро Петровичу Ротачу на самую добрую память от автора. 24.XI.72».

На книзі Бориса Олександровича Ручьєва «Магинт-гора» (1972) дарчий напис від Л. Ганца «Уважаемому Петру Петровичу от одного из исследователей творчества Бориса Ручьева» та екслібрис «Из книг Б. А. Ручьёва» (автор - художник Ф. Разін, Магнітогорськ).

Є в колекції книг письменника ще одне рідкісне двотомне видання – твори Спиридона Черкасенка (Київ-Відень, 1920). (Це ім'я було викреслене з літературного процесу й заборонене в Україні ще на початку 20-х років ХХ ст. І тільки після проголошення незалежності України С. Черкасенко зайняв належне місце в історії української літератури). На книгах розміщені екслібриси М. Петренка. Природньо, всі названі книги мають меморіальну цінність, адже пов'язані з іменами конкретних людей [5, С. 80].

Географіявидань колекції Петра Ротача вражає своєю широтою та різноманітністю – від Європи до Америки: Полтава, Кременчук, Київ, Харків, Івано-Франківськ, Чернігів, Одеса, Москва, Санкт-Петербург, Челябінськ, Саратов, Суми, Новосибірськ, Чита, Майкоп, Варшава, Белград, Вільнюс, Мінськ, Єреван, Тбілісі, Нью-Йорк, Рочестер, Мюнхен, Мельбурн, Сідней, Едмонтон, Буенос-Айрес, Штутгарт, Бухарест, Лондон.

Бібліотеку історика, архівіста, педагога Віри Никанорівни Жук (1928-2008) відділ краєзнавства отримав у 2009 році, тоді ж була сформована і книжкова колекція. Вона складається із 243 книг з різних галузей знань – історії, культури, мистецтва та художньої літератури. Також колекція містить журнали (98 прим.) та деякі особисті матері-

али вченої. Багато із книг цієї колекції є єдиним екземпляром у фонді наукової книгозбірні. На більшості книг - автограф Віри Никанорівни, зустрічаються також дарчі написи авторів книг. Приміром, на книзі «Летопись дружбы и братства» (Київ, 1981) академік НАН України Петро Тимофійович Тронько залишив напис «Уважаемой Вере Никаноровне Жук одному из активных создателей «Истории городов и сел УССР в 26 томах» – П. Тронько. 16.IV.1982», адже у 1960-х роках В. Н. Жук брала активну участь у підготовці тому «Історія міст і сіл УРСР. Полтавська область» (К., 1967)[6, С. 5].

Книжкова колекція українського поета-пісняра та журналіста Андрія Єфремовича Пашка (1918-1991) була сформована у 1996 році. У жовтні 1996 року дружина Андрія Пашка Олена передала до наукової книгозбірні книги, журнали та газети з особистого фонду Андрія Єфремовича – всього 165 книг з різних галузей знань (культура, мистецтво та художня література). Також до колекції увійшли журнали, газети, афіші (10 шт.) та деякі особисті матеріали поета[7, С. 5].

На багатьох книжках міститься штемпельний екслібрис Андрія Пашка, на якому зображено пам'ятник Слави, розгорнута книжка і написи «Андрій Пашко» та «Бібліотека письменника». Український художник Борис Микитович Піаніда подарував каталог виставки, який містить його екслібрис (автор В. І. Масик) та дарчий напис: «Дорогому Андрію Єфремовичу Пашко з глибокою повагою. Підпис. 29.VIII-1981 р. Полтава».

На деяких книгах зустрічаються дарчі написи від видатних діячів. Наприклад, на титульному листі книги «Голубе Полісся» (Чернігів, 1990) – дарчий напис від поета й композитора П. Зуба: «Дорогому Андрію Єфремовичу Пашку – людині в якій я перейняв любов до української пісні, навчався слухати мелодію полтавського краю. З любов'ю дарую. Петро Зуб».

Багато дарчих написів від Леоніда Бразова, Федора Гаріна, Михайла Казидуба, О. Ковіньки, Я. Шутька. Наш земляк, гуморист Олександр Ковінька подарував свою книгу «Чарівні місця на Ворсклі» (К., 1968) з дарчим написом: «Славному поету-пісняру Андрію Єфремовичу Пашко У день Вашого 50-річчя свій сміх Вам щедро несуч. Ол. Ковінька – 23 жовтня 1968 р.».

На своїй книзі «Как живете, дети?» (М., 1986) грузинський педагог Шалва Олександрович Амонашвілі залишив свою адресу 380036, Тбілісі, просп. Важа шавела, квартал 7, корпус 4, кв. 74 і дарчий напис: «Дорогой Андрей Ефремович! Желаю Вам бессмертия, постоянного вдохновения. Спасибо за Ваши стихотворения. Искренне – подпись. Полтава 30.03.90».

Степан Крижанівський на книзі поезій «Ще не вечір» (К., 1961) написав: «Чудовому пісняру України Андрію Єфремовичу Пашкові в дні вступу його до Спілки письменників України, – бажаю нових успіхів у мистецтві слова. Дружно – 30.XII.1961. С. Крижанівський».

Андрій Пашко - учасник Другої світової війни з вересня 1941 року. Пройшов з боями Харків, Полтаву, Кіровоградщину. Згодом Андрій Єфремович неодноразово приїздив на Кіровоградщину. У книжковій колекції поета зберігся фотоальбом «Кіровоград» (К., 1983), на якому дарчий напис від колективу об'єднання «Кіровоградавтотехобслуговування»: «Ув. Пашко Андрею Ефремовичу – воину-освободителю г. Кіровограда в день 40-летия освобождения от немецко-фашистских захватчиков. 8 января 1984 г.»

Колекція українського актора розмовного жанру Іллі Михайловича Галіна (1924-2006) невелика. Вона складається з афіш, газетних публікацій, фотографій, які передала дружина артиста через декілька років після його смерті [8, С. 24]. Вивчення колекції Іллі Галіна триває.

«Шафа Волоскова» – таку назву має книжкова колекція краєзнавця та екскурсовода Валерія Федоровича Волоскова (1945-2017). Валерій Федорович особисто передав свою бібліотеку разом з шафою до відділу у 2013 році. Краєзнавець до останніх днів свого життя поповнював бібліотеку новими книгами. Колекція налічує 443 книги з різних галузей знань, авторські примірники газет та журналів. На кожній книзі міститься штемпельний екслібрис В. Ф. Волоскова. У колекції є повість Юрія Нікітіна, яка стала бібліографічною рідкістю – «Шпага Александра Засядько» (К., 1979). Цікавою для дослідників буде перша частина автобіографічної трилогії ліванського письменника М. Нуайме «Мои семдесят лет» (М., 1980), який, до речі, навчався у Полтавській духовній семінарії [9, С. 120].

Безумовно, всі названі колекції є цінною частиною культурної спадщини України. Бібліотекарі відділу краєзнавства вивчають, а також розкривають та репрезентують цінний фонд Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського. Певним підсумком наукового опрацювання колекційних видань стало заснування у 2017 році бібліографічної серії «Бібліотечні колекції» [10, С. 33]. На сьогодні маємо три друковані випуски даної серії: «Каталог бібліотеки та особовий фонд Петра Ротача» (2017), «Каталог бібліотеки та особовий фонд Віри Жук» (2018) та «Каталог бібліотеки Андрія Пашка» (2018), які вийшли у полтавському видавництві «АСМІ». Видання розраховані на широке коло користувачів – науковців, істориків, літературознавців, філологів, краєзнавців, книгознавців, бібліотекарів. Ознайомитися з ними можна у бібліотеках Полтави та області.

Джерела та література

1. Пустовіт Т. Він був письменником, літературознавцем, енциклопедистом : (до 90-річчя з дня народження Петра Петровича Ротача) / Т. Пустовіт // Край. - 2015. - Лют. (№ 130). - С. 11-13. : фот.
2. Каталог бібліотеки та особовий фонд Петра Ротача : бібліогр. покажч. / уклад. М. А. Федорова, Г. А. Дідусенко, О. П. Перепьолкіна та ін. – Полтава : АСМІ, 2017. – 265 с. – (Бібліотечні колекції ; вип. 1).
3. Федорова М. Книжкова колекція письменника та літературознавця Петра Петровича Ротача у фонді відділу краєзнавства Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського// Короленківські читання 2015. «Бібліотеки, архіви, музеї: інноваційні моделі розвитку» : матеріали ХХ Міжнар. наук.-практ. конф. Харків, 26 жовт. 2017 р. У 2 ч. Ч. 2 / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. держ. акад. культури, Харків. обл. від-ня (філія) ВГО «Укр. бібл. асоц.» ; [уклад. О. П. Куніч ; редкол.: В. Д. Ракитянська (голова) та ін.]. – Харків, 2018. – С. 127-134.
4. Добрий день хай буде Вам...» Листи до Феодосія Рогового. Статті, рецензії, примітки / упоряд. Ю. Ф. Роговий. - Полтава : Дивосвіт, 2016. - 420 с.
5. Федорова М. А. Книжкова колекція письменника та літературознавця Петра Петровича Ротача у фонді відділу краєзнавства Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського // Краєзнавство Сумщини в контексті вивчення історичної, духовної і культурної спадщини регіону : зб. матеріалів обласної наук.-краєзнавчої конф. з он-лайн зв'язком 19 квітня 2018 р., м. Суми / уклад. О. М. Малиш. — Суми : Триторія, 2018. – С. 75-81.
6. Каталог бібліотеки та особовий фонд Віри Жук : бібліогр. покажч. / уклад. М. А. Федорова, Г. А. Дідусенко, О. П. Перепьолкіна та ін. – Полтава : АСМІ, 2018. – 71 с. – (Бібліотечні колекції ; вип. 2).
7. Каталог бібліотеки Андрія Пашка : бібліогр. покажч. / уклад. М. А. Федорова, Г. А. Дідусенко, О. П. Перепьолкіна та ін. – Полтава : АСМІ, 2018. – 45 с. – (Бібліотечні колекції ; вип. 3).
8. Карпенко Л. М. Книжкові колекції із фонду відділу краєзнавства Полтавської ОУНБ імені І. П. Котляревського / Л. М. Карпенко, О. П. Перепьолкіна // Полтавщина - земля моя свята : збірник кращих матеріалів VII обласної краєзнавчої конференції учнівської молоді / Департамент освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації, Полтавський обласний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді. - Полтава : Техсервіс, 2016. - С. 23-26.
9. Федорова М. А. Книжкові колекції Петра Ротача, Віри Жук, Андрія Пашка, Валерія Волоскова, Іллі Галіна (з фондів Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Івана Петровича Котляревського) // Бібліотека закладу вищої освіти в умовах трансформаційних змін: відкрита наука, відкритий доступ, цифрова педагогіка : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 20-21 верес. 2018 р.). – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018. – С.115-121.
10. Дідусенко Г. «Крізь роки болю і надій...» : (нові видання Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського, присвячені Петру Петровичу Ротачу) / Г. Дідусенко, М. Федорова // Бібліотечна планета. - 2018. - № 2. - С. 33-34.